

Cruinniú de Chomhairle Geopháirceanna Domhanda UNESCO i Maracó, Meán Fómhair 2023

Moltaí UNESCO chun stádas na Geopháirce Domhanda a bhaint amach

Liosta na ngníomhaíochtaí a soiléiríodh do Gheopháirc DSLI

I mí na Bealtaine 2024 fuairamar fógra oifigiúil ó Chomhairle Geopháirceanna Domhanda UNESCO faoin iarratas iarchurtha a rinne Dúiche Sheoigheach agus Lochanna an Iarthair. Luaitear sa litir seacht moladh nach mór aghaidh a thabhairt orthu i dtuarascáil ar ais chuig an gcomhairle chun stádas UNESCO a bhaint amach (tá roinnt de na 15 bhunmholadh ó na measúnóirí cumaiscthe ag Comhairle GDU). Is iad seo a leanas na príomhchinn nach mór aghaidh a thabhairt orthu: i) Clár comhpháirtíochta Geopháirceanna ar leith de chuid GDU a fhorbairt le critéir agus brandáil do chomhpháirtithe lena n-áirítear soláthraithe fáilteachais, úsáid lógó na Geopháirce ar shuíomhanna comhpháirtíochta a chur chun cinn; ii) Spás taispeántais a chruthú chun luachanna na geopháirce atá ag dréim léi a thaispeáint agus a mhíniú ar bhealach iomlánaíoch; iii) Feabhas a chur ar an tuiscint ar an mapa gheolaíoch do lucht féachana leathan, Coiste Eolaíoch ildisciplíneach a bhunú, Clár oideachais a dhearadh don gheopháirc, For-rochtain agus gníomhaíochtaí oideachais a mhéadú maidir le tábhacht an athraithe aeráide; iv) bonn maoinithe níos láidre a dhaingniú, rannpháirtíocht na bpobal áitiúil sa Ghrúpa Comhairleach a neartú, an Plean Bainistíochta a fhorbairt ina ghníomhaíochtaí nithiúla le Clár Gníomhaíochta do na trí bliana amach romhainn lena n-áirítear línte buiséid; v) Comhar agus gníomhaíochtaí comhpháirteacha a neartú leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra; vi) Comhar a neartú laistigh den Líonra Geopháirceanna Réigiúnach (EGN) agus den Líonra Geopháirceanna Domhanda (GGN) agus comhpháirtíochtaí a chur ar bun le Geopháirceanna Domhanda UNESCO eile (a bhfuil 213 cinn acu ar fud an domhain anois). Táimid ar an mbóthar ceart chun

tuairisciú ar ais chuig UNESCO faoi na bliana seo chugainn agus chun an stádas a bhaint amach i bhfómhar 2025.

Coinnigh suas chun dáta tríd an suíomh gréasáin geopháirce

www.joycecountrygeoparkproject.ie agus na meáin shóisialta: Facebook Twitter agus Instagram @JCWLGeopark

Corr na Móna Cornamona

Ta tu i nGeopháirce, ciontar le geolaíochta speisialta. You are in a Global Geopark, an area with special geology.

Tréimh ama
Three periods

Dhúiche Sheoigheach 5 Lochanna an Iarthair
West of the Liffey, the five lakes of the west

Iontas marmair A marble wonder

Hé ar fáil i nGeopháirce, ciontar le geolaíochta speisialta. You are in a Global Geopark, an area with special geology.

It is available in the Geopark, an area with special geology.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Saolré aigein Ocean lifecycle

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Na Deirceanna The Deircs

Ta tu i nGeopháirce, ciontar le geolaíochta speisialta. You are in a Global Geopark, an area with special geology.

Tréimh ama
Three periods

Dhúiche Sheoigheach 5 Lochanna an Iarthair
West of the Liffey, the five lakes of the west

Coirí Abhainn Bhrain The Corries of Owenbrin

Hé ar fáil i nGeopháirce, ciontar le geolaíochta speisialta. You are in a Global Geopark, an area with special geology.

It is available in the Geopark, an area with special geology.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Forbairt deilte Delta formation

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

Maple leaves, ferns and other plants are found in the area. The area is a natural wonder.

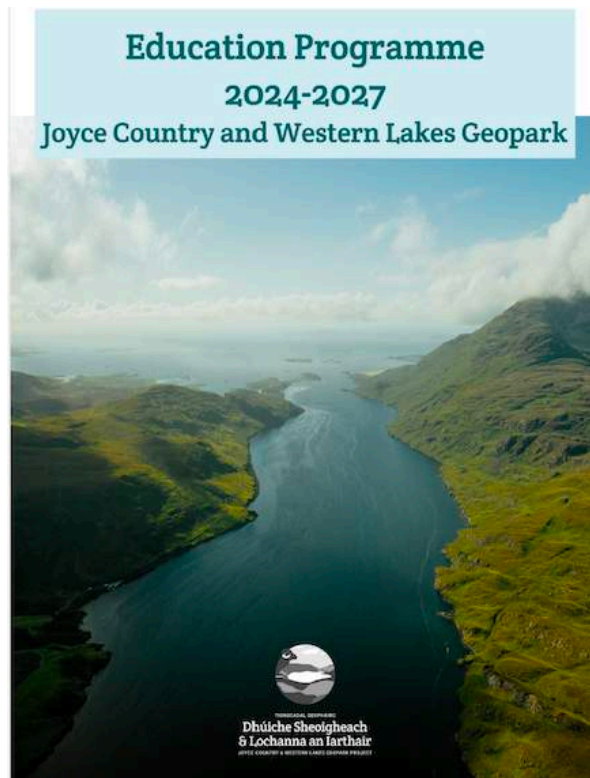
Dréacht-íomhánna de phainéil eolais do dhá gheoshuíomhanna na Geopháirce i gCorr na Móna agus i dTuar Mhic Éadaigh

Painéil gheoshuíomhanna agus poiblíocht eile

Feiceálacht na Geopháirce a leathnú

Tá dul chun cinn sármhaith déanta maidir le painéil eolais nua a dhearadh atá le lonnú ag na naoi bpríomh-geoshuíomh atá ag an nGeopháirce. Choimisiúnaigh Fáilte Éireann Tandem Design don obair ábhair. Tá na dréachtphainéil á gcur i láthair do na pobail ábhartha geopháirce ó mhí Iúil sula ndéanfar iad a fhaomhadh agus a shuiteáil níos déanaí sa bhliain. Tá dhá shampla luatha den leagan amach sna híomhánna thuas de na painéil do Chorr na Móna (Co. na Gaillimhe) agus do na Deirceanna (Co. Mhaigh Eo), agus roinnt athruithe fós le déanamh. Áirítear le gach painéal téacs Gaelige agus téacs Béarla, léarscáil

suímh, scála ama geolaíoch, cód MF agus nasc chuig an suíomh gréasáin chun tuilleadh eolais a fháil, agus íomhánna iontacha. Tá an t-ábhar dírithe ar spéis a spreagadh ó lucht féachana leathan. Tá súil againn go n-aontaíonn tú! Beidh comharthaíocht eile le feiceáil sna míonna beaga amach romhainn. Tá spásanna taispeántais á bhforbairt in Oifig Turasóireachta Chonga agus i Mainistir na Coille Móire. Tá leaganacha nua de na mapaí tarraingthe as déthaobhacha a bhfuil tóir orthu á ndáileadh againn ar sholáthraithe fáilteachais agus eispéiris sa Gheopháirc freisin. Déan teagmháil linn má theastaíonn níos mó uait.

An Clár Oideachais 2024-2027 réidh le tabhairt chun críche agus le seoladh i bhfómhar 2024

Tá an Clár Oideachais á thabhairt chun críche

Cur chuige i leith an oideachais agus eolas faoin nGeopháirc a thabhairt

Tar éis na míonna de chomhairliúcháin le réimse comhpháirtithe agus páirtithe leasmhara, críochnaíodh dréachtchlár Oideachais 2024-2027 i mí an Mheithimh agus bailíodh aiseolas go dtí an 19ú Iúil. Tá 21 leathanach i gcorpas an dréachta, lena n-áirítear ranna ar chomhthéacs áitiúil don oideachas, acmhainní agus gníomhaíochtaí go dtí seo, príomhthéamaí don chlár, fíis agus cuspóirí agus príomhghníomhaíochtaí. Is iad an Gheo-eolaíocht, an Comhshaol, an Oidhreacht chultúrtha, agus an Fhorbairt inbhuanaithe na ceithre phríomhthéama. Nascann roinn na bPríomhghníomhaíochtaí na cúig chuspóir shonracha seo – feasacht, taithí maireachtála agus cuairte, seomra ranga taobh amuigh, tuiscint ar ár dtírdhreach, agus an Ghaeilge – le tacair ghníomhaíochtaí agus príomhtháscairí feidhmíochta. Áirítear leis na hagusíní anailís ar

spriocghrúpaí, mionsonraí faoi rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara, achoimre ar chomhthéacs áitiúil don oideachas, agus moltaí maidir le conas réigiún Geopháirce Dhúiche Sheoigheach & Lochanna an Iarthair a úsáid mar chás-staidéar do churaclam tíreolaíochta na bunscoile. Tar éis aiseolas a fháil ó ghrúpaí páirtithe leasmhara, tá sé beartaithe go seolfar an Clár Oideachais go foirmiúil i bhfómhar 2024.

Síníonn Trish Walsh (Petersburg OETC) an comhaontú comhpháirtíochta dhá bhliain le Michael Hegarty (Geopháirc DSLI)

Forbairt líonra gnó na ngeopháirce

Comhpháirtíochtaí le fiontar áitiúil a chur ar bhonn foirmiúil

Tá líonra gnó á fhorbairt ag Geopháirc DSLI chun cuidiú leis an réigiún a chur chun cinn. Áirítear leis seo cáil níos fearr a bheith ag an nGeopháirc mar cheann scríbe, gnólachtaí áitiúla a spreagadh chun oibriú le chéile (atreoruithe), oidhreacht áitiúil agus an Ghaeilge a chur chun cinn agus cleachtas inbhuanaithe a ghlacadh/a fheabhsú. Ar [shuíomh gréasáin na Geopháirce](#) tá liostú de bhreis agus 100 gnólacht áitiúla. Forbraíodh straitéis turasóireachta cúig bliana in 2020, lena n-áirítear Cairt do Líonraí gnó agus pobail na Geopháirce. Mar thoradh ar stádas Geopháirce Domhanda UNESCO don réigiún DSLI beidh an chéad cheann agus an t-aon cheann dá leithéid i gCúige Chonnacht. Cuirfidh sé go mór le níos mó cuairteoirí a mhealladh chun teacht agus fanacht agus blaiseadh a fháil de na rudaí iontacha atá ar fáil sa réigiún. Meallann GDUanna ar fud an domhain (a bhfuil 213 acu ann faoi láthair) 60m cuairteoir gach bliain. Mhol Comhairle Geopháirceanna UNESCO líonra gnó DSLI a neartú. Mar sin, táimid ag plé go comhleanúnach leis na gnólachtaí áitiúla liostaithe, mar chéim i dtreo an líonra gnó a chur ar bhonn foirmiúil. Is próiseas simplí go leor é. Iarraimid ar gach gnó aonair comhaontú comhpháirtíochta 2 bhliain a shíniú leis an nGeopháirc lena gheallann siad prionsabail Chairt Geopháirce DSLI a leanúint. Is gealltanais ón dá pháirtí é go

bunúsach eolas a roinnt agus gníomhaíochtaí a chur chun cinn ar mhaithe le comhleas. Chun bheith i do 'bhall líonra' déanaimid measúnú simplí ar an ngnólacht agus ar a chleachtais feadh 20 critéar: tá 3 cinn riachtanach agus tá na 17 gcinn eile forlíontach agus ní mór 12 cheann díobh a chomhlíonadh lena n-áireamh (scór iomlán íosta 15 as 20). Mar sin, táimid ag obair tríd an liostú gnólachtaí anois chun cruinnithe gearra pearsanta a eagrú chun dul tríd na critéir agus chun an bhileog mheasúnaithe a líonadh isteach. Ag glacadh leis go mbaintear pas amach, síníonn an dá pháirtí an comhaontú comhpháirtíochta ansin ar feadh dhá bhliain. Is é an cruinniú an iontráil oifigiúil isteach i líonra Gnó Geopháirce DSLI. Cuirfear plaic bheag, tharraingteach cloiche le taispeáint ar fáil do bhaill de réir mar a fhásann an líonra.

Rannpháirtithe ag Fóram na bPobal na Geopháirce 23 Meitheamh 2024, Ionad Chroisre Chonga

Rannpháirtíocht láidir ag Fóram na bPobal

Comharthaí dearfacha maidir le rannpháirtíocht trasphobail

Baineann tábhacht le pobail. Sin an teachtaireacht shoiléir ó Fhóram Pobal na Geopháirce, a tionóladh Dé Domhnaigh, an 23 Meitheamh ag Ionad Chrosbhóthair Chonga. Arna óstáil ag grúpa phobail dheonacha na Geopháirce, Geotrealús DSLI, bhí ionadaíocht ag an gcuid is mó de na 20 pobal geopháirce i measc lucht freastail ard de 26 duine a tháinig ar an lá. Dé Domhnaigh. Ba é an cuspóir a bhí leis: a) smaointe a spreagadh agus a ghríosú ó dhá Gheopháirc Éireannacha eile agus ó gheopháirceanna eile ón líonra idirnáisiúnta; agus b) ballraíocht agus rannpháirtíocht dheonach i nGeotrealús agus i gCoiste Treorach na Geopháirce (grúpa comhairleach) a leathnú. Cuireadh tús le dhá chur i láthair den scoth ag measúnóirí Geopháirceanna Domhanda UNESCO, Richard Watson ar dtús (iarbhainisteoir GDU

Uaimheanna na hÁirse Marmair atá ar scor anois), ansin John Galloway (ball de bhord GDU Chósta an Chopair). Chuir an dá cheann acu eolas an-úsáideach agus scéalta spreagúla ar fáil. Bhí Cathaoirleach Geotrealús DSLI, Trish Walsh, i gceannas ar an dara seisiún.

Fuarthas ainmniúcháin chun páirt a ghlacadh sa Choiste Treorach, agus chun páirt a ghlacadh i nGeotrealús leathnaithe chun cuidiú le borradh a chur faoi rannpháirtíocht an phobail sa Gheopháirc. Tá tuilleadh eolais le teacht faoi seo. Tugadh Micheál Éinniú, Bainisteoir nua CDS (Comharchumann Dhúiche Sheoigheach, an eagraíocht Óstach Geopháirce) isteach ag an gcruinniú. Tá Gearóid Ó Fátharta ar scor anois. Táimid an-bhuíoch as díograis agus tacaíocht Ghearóid le trí bliana anuas, agus guímid gach rath air agus é ar scor.

Comhpháirtithe Erasmus+ ag phábhál aolchloiche i gCoill na Fairche, le linn a gcuarite ar Éirinn i mí Aibreáin

Cuairt thionscadal Erasmus+ ar Éirinn

Bhí na comhpháirtithe tionscadail tógtha le Geopháirc DSLI

I mí Aibreáin, d'óstáil Geopháirc DSLI cuairt ó na comhpháirtithe eile in **GeoSite**, an t-ainm a tugadh ar an tionscadal Erasmus+ – dhá ollscoil oiliúna múinteoirí san Iorua (ceann amháin i gceannas), agus trí gheopháirc eile – ceann amháin an ceann ón Iorua, ón Iodáil agus ón Rómáin. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal oideachas-dhírthe feabhas a chur ar an gcumas teagaisc agus foghlama laistigh de na heagraíochtaí comhpháirtíochta agus d'úsáideoirí níos leithne geopháirceanna. Le linn trí lá, áiríodh ceithre chruinniú oibre agus turas ar shuíomhanna, ar ghnólachtaí agus ar phobail i nGeopháirc DSLI seo againne i gcuairt mhí Aibreáin. Tá acmhainn dhigiteach don oideachas allamuigh á forbairt ag an tionscadal sna ceithre gheopháirc agus treoirlínte ginearálta do thurais oideachais. Leis an obair go dtí seo, in éineacht le saineolas ón sé chomhpháirtí, forbraíodh fóram fréamhshamhla ar líne d'acmhainní oideachais

ar fud na gceithre gheopháirce. Buailfidh na comhpháirtithe an chéad uair eile i nGeopháirc Buzău Land sa Rómáin i mí Mheán Fómhair.

Líonra gnó ag tabhairt cuairt ar yurt cois tine Bluebell Lane le haghaidh taithí cultúrtha oíche, Co. an Dúin

Críochnú tionscadail na nOileán Comhroinnte Dhá gheopháirc agus go leor foghlama

Tharla an ceann deireanach de na ceithre chuairt mhalartaithe idir Geopháirc DSLI agus Geopháirc Dhomhanda UNESCO Mhúrn, Shliabh gCuillinn agus Bhaile Loch Cuan an 9-10 Aibreán 2024. Chonaic ionadaithe ó réimse gnólachtaí de chuid Gheopháirc DSLI – ionad garraíodóireachta, margadh, tobchaifé, áiteanna stairiúla, turas báid, líonra turasóireachta, drioglan, lóistín/fáilteachas eile, móide Fáilte Éireann – réimse iontach fiontar, idir fhiontair ar mhicrea-mhéid agus fhiontair i bhfad níos mó. B'iontach na samplaí iomadúla de nuálaíocht ghnó go háirithe. I measc na ngnólachtaí eile, bhí yurt [Bluebell Lane Glamping](#) le haghaidh amhráin cois tine agus scéalaíocht ó cheann ceann na bliana; asraon a tháirgí feirme féin ag [Killeavy Castle Estate](#); Cóiríocht tí cóiste tiontaithe 17ú haoise [Denvir's Hotel](#) agus áiseanna cruinnithe ar fud na deighilte polaitiúla; agus clár saoise óige [Life Adventure Centre](#). Tá an tuarascáil deiridh don tionscadal seo de chuid Chiste Sochaí Cathartha na nOileán Comhroinnte curtha faoi bhráid na Roinne Gnóthaí Eachtracha. Deis iontach a bhí ann chun caidreamh trasteorann idir an dá Gheopháirc a dhoimhniú, agus idirphlé cuimsitheach á chur chun cinn maidir leis na deiseanna agus na dúshláin a chuireann go dearfach le héiceachóras na sochaí sibhialta uile-oileáin.

Mósáic Ruabhreach Artach ealaíontóir ó Mhaigh Eo Annaliese Brown ag seoladh uiscí na bPoncanna Gorma, Tuar Mhic Éadaigh

Gníomhaíochtaí comhphárteacha le LAWPRO

Poncanna Gorma, Ruabhreac Artach agus bithéagsúlacht

Is fiú dhá ghníomhaíocht le déanaí a bhaineann le cúram dearfach comhshaoil a thabhairt faoi deara. Ar an gcéad dul síos, rinne Clár Uiscí na nÚdarás Áitiúil (LAWPRO) agus Comhairle Contae Mhaigh Eo ceiliúradh ar líon uiscí na bPoncanna Gorma atá sa chontae trí phiosa ealaíne mósáice de Ruabhreac Artach leis an ealaíontóir Annaliese Brown a sheoladh ar an 18ú Bealtaine mar aon le leabhrán agus scannán nua de chuid Phoncanna Gorma Mhaigh Eo. Is iad Poncanna Gorma na cabhlacha uisce oibiachtúla ardstádais, tá 48 gcinn acu i gContae Mhaigh Eo. Tá an caighdeán éiceolaíoch is airde d'uiscí uile na hÉireann acu agus is minic go mbíonn éagsúlacht níos mó speiceas atá fogair do thruailliú iontu.

Reáchtáladh imeacht iontach de chuid [#seachtainbithéagsúlachta2024](#) ar an 17ú Bealtaine ag Ionad Oideachais agus Oiliúna Allamuigh Cheapach na gCapall, an Fhairche, Co. na Gaillimhe i gcomhpháirtíocht le Geopháirc DSLI agus LAWPRO. Rinne an ócáid seo iniúchadh ar bhithéagsúlacht choillearnacha áitiúla agus ar bhithéagsúlacht uisceach an tsrutha áitiúil, móide bithéagsúlacht na haimsire ársa a taifeadh sa bhuncharraig áitiúil. I measc na ndaoine a bhí i láthair bhí páistí scoile SN na Fairche.

National
Heritage Week
A Heritage Council programme

17th - 25th
August 2024

Register
Your Event

Póstaer na Seachtaine Oidhreachta Náisiúnta 2024

Imeachtaí na seachtaine oidhreachta i réigiún na Geopháirce

Do naisc a aimsiú

Meabhrúchán ... Beidh Seachtain Náisiúnta Oidhreachta 2024 ar siúl ón 17-25 Lúnasa, agus an téama **Naisc, Bealaí & Líonraí** aici. Is é an smaoineamh dúinn go léir iniúchadh a dhéanamh ar na naisc fhisiceacha, chultúrtha agus nádúrtha inár bpobail agus níos faide i gcéin. Conas a cheanglaímid le chéile, trí bhóithre, aibhneacha, iarnróid nó uiscebhealaí? Cad iad na naisc chultúrtha cuir i gcás spóirt nó caitheamh aimsire a thugann le chéile muid? Conas a chruthaíonn ár dtimpeallacht agus ár dtírdhreach nádúrtha naisc? Tá Tairseach na Seachtaine Oidhreachta oscailte do chlárúcháin chun eolas agus poiblíocht a chur ar fáil <https://www.heritageweek.ie>

TIONSCADAL GEOPHÁIRC

**Dhúiche Sheoigheach
& Lochanna an Iarthair**

JOYCE COUNTRY & WESTERN LAKES GEOPARK PROJECT

Geopháirc Dhúiche Sheoigheach agus Lochanna an Iarthair

Halla Thuar Mhic Éadaigh, F12D990, Tuar Mhic Éadaigh

F: (+353) 094 9000245

R: info@jcwlg geopark.ie

Seoladh an ríomhphost seo chuig {{contact.EMAIL}}
Tá sé faighte agaibh toisc gur liostáil sibh lenár liosta postála.

Amharc sa bhrabhsálaí | Díliostáil

